

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvarci, a nesloga sve polcvari“. Narodna poslovica.

Oglasi, pripisana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglase itd. šalju se naputnicom ili položajnu pošt. stacionicu u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, neka to javi odgovarajući u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

Izlazi svakog utorka i petka o podac.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netiskaju, a nefrankirani neprimaju.

Predplata sa poštarinom stoji: 12 K u obće, 6 K za seljake, ili K 6, odn. K 3, na pol godine.

Izvan carvine više poštarina.

Pojedini broj stoji 10 hl. u Puli, toli i izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici Ginja br. 5 te prima stranke osim nedjelje i svetica svaki dan od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavatelj Stjepo Gjičić. — U nakladi tiskare J. Krimpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se „Družbe sv. Cirila i Metoda“ za Istru

Postupak predsj. istar. sabora i „L' Istria“.

(Konać.)

„L' Istria“ nastavlja, da je liepo reći, da se je dužno poštivati previšnje odluke; al u ovom slučaju da se nije radilo o njh, nego o načinu, kako da se među sobom razumije.

Nek nam ne zamjeri „L' Istria“, ako njoj rećemo, da je ovo poslie svega rećenoga pravo licumjerstvo, i to tim veće, kad poslie toga veli, da tim sve obtuzbe „Naše Sloge“ proti zemaljskomu kapetanu odpadaju od sebe. Naslov članku u kojem „L' Istria“ govori i koga donša u predovu glasi: „O postupku predsjednika sabora Istre“; i taj članak u istinu erta postupak predsjednikov, i dokazuje, kako saborski predsjednik istarski ne poštuje ni saborskoga poslovnika, ni zemaljskoga reda, ni zakona, ni previšnjih odluka. Taj članak bio je napisan ne onda kad se je radilo o načinu međusobnoga razumljevanja, nego onda, kad je saborska većina odbila a limine uvjete manjine pod kojimi bi mogli opet ići u sabor. Pošto se je saznavo za mnjenje većine, htjelo se je prikazati mnjenje i nazore i postupak predsjednika, i neizravno reći, kakav bi imao biti postupak predsjednikov, ako hoće da odgovara saborskomu poslovniku, zemaljskom redu, zakonom, previšnjim odlukam, i da se omogući opetni ulaz u sabor hrvatsko-slovenskim zastupnikom. Po tom neodpada nikakva obtuzba izrečena proti predsjedniku, dapače sve čvrsto stoji, a „L' Istria“ sa svojom doskočicom htjela jih je preskočiti, nemoguć po biti nit ublažiti ni jedne. Za razumjeti se među saboru ima i drugih načina, nego li onaj koji bi htjela većina i predsjednik, koji bi htjeli, da budu naši zastupnici živi mrtvaci. Ovi zastupnici su i pokazali svojim predlozi drugi jedan način, umjeren do skrajnosti, pravedan, zakonit. Ako neće talijanski vlastodržci prava ni zakona, onda nek ni negovore o načinu življenja.

Porečki list, prešav svojimi licumjernimi riečmi previšnje odluke, veli, da vlada nije sankcionirala zaključka saborske većine o jednom talijanskom razpravnom jeziku, al da nije tim nit naložila većini dužnost, da mora poznati hrvatski ili slovenski jezik.

Svak zna, a porečki list se kaže da nezna, da nije vlada, nego

Njegovo Veličanstvo cesar i kralj, koj sankcionira ili nesankcionira zakonske osnove i zaključke sabora. Njegovo Veličanstvo dakle nije sankcioniralo onoga zaključka većine stvorenoga suglasno sa saborskim predsjednikom. I pošto se i većina i predsjednik drži onoga zaključka, dokazuje jasno, da nepoštuje previšnje odluke, kojom je onaj zaključak uništen. Previšnja odluka nekaže, da morade većina i predsjednik poznati hrvatski ili slovenski jezik, nego da mora predsjednik i većina dopustiti, da se u saboru i hrvatski ili slovenski jezik rabi, i da ima predsjednik sporazumno sa saborom tražiti način, kako da i većina i predsjedništvo razumije ono, što se hrvatski ili slovenski govori ili podnaša, i da se ovršuje odnosne ustanove saborskoga poslovnika.

Upravo nam se gnjusji, što se „L' Istria“ ponovno poziva na parlament u Beču, i pak na onaj u Londri, za opravdati postupak većine i predsjednika istarskoga sabora; što govori o dangubi; o tvrdoglavom svojeljublju naših zastupnika kojemu da zapostavljaju najživotnije probitke pučanstva pokrajine.

Mjesto da istarski saborčić prispodablja sa velikimi zbori u Beču i u Londri, u ostalom pravednijimi nego li je vladajuća stranka ujedno sa predsjednikom u istarskom saboru, nek ga prispodablja sa jur ponovno sponenitimi sabori u Cislajtanjji, za koje obстоje isti zakoni kao i za istarski i u kojih se poštuju jezikovna prava zastupnika raznih narodnosti.

U tih saborih negovori se o dangubi nit o tvrdoglavosti onih, koji se služe svojimi pravim, nego se zna, da zastupnici rabeć svak svoj jezik, vrše svoje dužnosti i rade za životne probitke odnosnih pučanstva. Zna se s druge strane također, da talijanska većina zna i kad je sama dangubiti, i još kako, i da njoj nisu probiteci pučanstva toliko na srecu koliko njezin političko-narodni ideal, dapače da će radje, da propade i sabor i pučanstvo, nego li da napusti taj svoj ideal, nego li da bude pravedna napram Hrvatima i Slovenem.

To priznaje i sama „L' Istria“ neizravno. Kad bi se dopuštala poraba hrvatskoga i slovenskoga jezika u saboru odnosno napustila svoj ideal, tad bi prešla pod kaudinska vješala — a toga neće; tad bi se ponizilo svjetli talijanski jezik pred jedva radjućim se jezikom hrvatskim i slovenskim — a stariji je u samoj Istri nego li talijanski; tad bi se ozlovoljilo sav izobrazeni dio pučanstva Istre — kao da nejma izobraženoga pučanstva hrvatskoga i slovenskoga; tad bi većina „štrajkala“ i onemogućila svaki rad u saboru; tad bi se sva ta većina digla na bunu.

Nekoristi licumjeriti i pretvarati se, draga „L' Istria“ i ko je za tobom. Sama izdaješ sebe i većinu i predsjednika. Vi svi skupa nepriznajte ni nepoštujete nit saborskoga poslovnika, nit zemaljskoga reda, nit temeljnih državnih, nit prirodnih zakona, nit odluka Njegovoga Veličanstva. Vam svim zajedno je jedino načelo i vodilo: samovolja i nasilje, spojeno sa poznatim političko-narodnim idealom.

Nasim obć. upravam na znanje i ravnanje.

Ravnateljstva pošta i financija u Trstu, razposlala su na poštanske i porezne urede u Istri okružnice, u kojih pitaju podredjene urede, da ih izvieste u što kraćem roku o tom, u kojih jezicih imadu napise u i izvan njihovih ureda, u kojih jezicih imadu službene pečate, tiskovine za urede i za stranke itd.

Svrha tim okružnicam imala bi biti po našem mnienju ta, da se već jednom uredi na poštanskih i poreznih uredih Istre jezikovno pitanje t. j. da se uvede u te urede jezikovna ravnopravnost, što zahtjeva zakon i pravo. Odnosna ravnateljstva dati će valjda na temelju odgovora, što će ih primiti od podredjenih oblastih tiskovine, table, pečate itd. nabaviti svuda, gdje ih do sada nejma, a po zakonu bi morale biti, i u hrvatskom ili slovenskom jeziku.

Tako bar si tumačimo mi tu okružnicu, jer drugoga smisla ili druge svrhe nebi mogla imati.

Nu pošto je na zalost u Istri ogromna većina koli poreznih, toli poštanskih ureda u talijanskoj ruci, možemo si lahko i sami stvoriti sud o tom, kako će odnosni predstojnici tih ureda izviestiti o potrebi uvedenja jezikovne ravnopravnosti u njihovih uredih. Oni će doduše izviestiti, da su i napisali, i tiskovine i pečati skoro svuda talijanski ili talijansko-njemački, nu dvojimo, da će se itko od njih izjaviti i za to, da bi imali biti ti pečati, tiskovine, napisi itd. i hrvatski ili slovenski.

U Istri nejma ni poštanskog ni poreznog ureda, s kojim nebi imalo posla i hrvatsko ili slovensko obćinstvo. Imade dapače velik broj tih ureda, s kojimi imade posla izključivo ili u ogromnoj većini naše obćinstvo. Pravednost bi zahtjevala, da su u takvih uredih tiskovine, pečati itd. izključivo hrvatski ili slovenski, nu mi toga nezahtjevamo ni tamo, gdje su sami Hrvati ili Slovenci. Ali zahtjevamo najodlučnije, da se u sve javne urede Istre uvede podpuna jezikovna ravnopravnost — pak bili mi ovdje ili ondje u većini ili u manjini.

Ako je Talijanu pravo, što se poštuje njegov jezik na uredoivnih tiskovinah, pečatih itd. u Podgradu, Voloskom, Kastvu, Boljunu, Zminju, Buzetu itd. itd. gdje mu po broju talijanskoga pučanstva nebi imalo biti mjesta, to ima isto pravo zahtjevati i Hrvat ili Slovenac, da se poštuje njegov

jezik u Kopru, Puli, Poreču, Labinu, Bujah, Umagu itd. Jednake dužnosti i jednaka prava pred Božom i zakonom pak mirna Bosna!

Moguće je, da će talijanske ugrijane glave dignuti viku i kriku proti uvedenju jezikovne ravnopravnosti na rečenih uredih, nu državne oblasti nejmaju se obazirati na volju ili želju istarskih Benjamina, nego na zakon i pravo. A to jedno i drugo hoće, da se istom ili jednakom mjerom mjeri u Istri Talijanu i Slavenu. Svaki drugi postupak jest pristran, jest protuzakonit.

Nu kao što jur rekosmo, po izvještajih ili po preporuci predstojnika poštanskih i poreznih ureda, da se uvede jezikovna ravnopravnost u sve javne urede Istre, mi do te ravnopravnosti stalno nebisimo nikada došli. Radi toga upozorujemo sve naše obćinske uprave na istarskom kopnu i na otocima na spomenutu okružnicu. Upozorujemo ih radi toga, da se same obrate izravno koli na ravnateljstvo pošta i brzojava, toli na ravnateljstvo financije u Trstu, da se u sve poštanske-brzojavne i porezne urede Istre uvede jezikovna ravnopravnost u potpunom smislu ove rieči.

Složnomu i skupnomu pozivu naših obćina, župnih ili kapelanskih ureda, školskih ravnateljstva i pojedinih narodnih odličnjaka, neće se moći oglušiti rečena ravnateljstva.

Zakon i pravo je uz nas i za nas, a mi upotrebimo sva dopušćena sredstva, da postignemo ono, što nas ide po tom zakonu i pravu.

Tko netraži ono, što mu zakon propisuje, taj je sam kriv, ako mu se krivica godi i ako neuživja onih blagodatih, koja uživa njegov lukaviji i bezobzirajji susjed.

Tražimo dakle i naći ćemo, pitajmo, i dati će nam se.

Razne vijesti.

Političke:

Austro-Ugarska. Danas stiže cesar i kralj Fran Josip u Berlin, kamo ide u posjete njemačkoj carskoj obitelji i gdje će prisustvovati svečanosti proglašenja pobjedjenosti njemačkoga priestolonasljednika. Cara i kralja dočekati će u Frankfurtu na Odri austrijski poslanik na njemačkom dvoru g. Szögyeny-Marić. Ostali članovi poslaničtva dočekati će našega vladara na željezničkoj postaji u Postdamu. Gostbi u carskom dvoru u Postdamu prisustvovati će osim cara i kralja Frana Josipa, samo najbliži članovi njemačke carske obitelji. Istodobno dati će njemački ministar grof Bülow gostbu na čast austrijskomu ministru izvanjskih posala grofu Goluchowskomu i austrijskomu poslaniku u Berlinu.

U nedjelju dne 6. t. mj. prirediti će austrijski poslanik na njemačkom dvoru gostbu na čast svomu vladaru. Poslije gostbe primati će car i kralj u saslušaj predstojnike raznih austrijskih društava, koja se nalaze u Berlinu.

Carevinsko vijeće sastaje se dakle u utorak dne 8. t. mj. Jedan bečki list, koji nije protivan bečkim vladajućim krugovima, piše, da je malo kada bio položaj u Austriji tako taman i nejasan, kano sada pred otvorenjem carevinskoga vijeća. Taj list kaže nadalje, da ne samo, što neznanju ni pojedini klubovi ili stranke što će se izleći iz budućeg zasjedanja, već da toga nezna ni sama vlada ni njezin prvak dr. Körber.

Radikalniji česki listovi zahtijevaju od svojih zastupnika, da prihvate najodlučniju obstrukciju proti svakom vladinom predlogu. I doista imade malo nade, da bi se zastupnici českega naroda odrekli toga jedinoga sredstva, kojim se mogu poslužiti proti vladi, koja ih prikradaču u njihovih pravicah i koja pogodjuje njihovim najlućim protivnikom.

Osim poljskoga kluba izjavili su se i njemački konservativci, koji su također sačinjavali bivšu većinu carevinskoga vijeća, proti obstrukciji mladočeskih zastupnika. I slovenski listovi naglasuju, da je slovenski narod sit bezplodne parlamentarne borbe i da mu se hoće bar na gospodarskom polju poboljšanja i podpore. Mladočesi su dakle jedini čimbenik u carevinskom vijeću, od kojega zavisi sada redovito parlamentarno djelovanje, pa ako se oni u istinu posluže obstrukcijom, uzaludno biti će nastojanje i vlade i ostalih stranaka, da se bilo kojim načinom dodje do redovitog rada u carevinskom vijeću.

Iz Praga pišu, da je česki ministar dr. Rezak upitao prvake mladočeske stranke, da li su voljni doći na konferenciju za sporazumak, koja bi se imala sazvati između 5. i 8. maja. Sudeć po pisanju mladočeskih listova, odgovorili će česki prvaci niečno.

Ovoga čedna zaključiti će se zasjedanje zemaljskih sabora. Za danas urečena je sjednica zemaljskoga sabora u Gorici. Na dnevnom redu imade osim drugih važnih predmeta i pitanje o gradnji zemaljske ludične.

U českom saboru stavio je dne 1. t. mj. grof Thun predlog, kojim se pozivlje vladu, da neina u buduće madjarske državne papire u Austriji oslobadljati od privrednog poreza. Predlog taj izručen bijaše odboru, koji ima o njemu čim prije sabor izvesti.

U ljubljanskom saboru bijaše prihvaćen predlog dra. Zitnika, proti vinskog klauzuli u austrijsko-talijanskom trgovačkom ugovoru.

Srbija. Razkralj Milan kuni idućeg ljeta u koje kupelji, do se odmori od silnog napora za nesretnu svoju domovinu. Predsjednikom srbskog učenog društva bijaše imenovan general Jovan Mišković, bivši učitelj i odgojitelj kralja Aleksandra.

Bogarska. Knez Ferdinand vratio se dne 1. t. mj. sa dječom u Sofiju. Ruski državni savjetnik Kobejko svršio je svoje proučavanje o finansijskom stanju Bugarske. On putuje sada okolo po pojedinih mjestih Bugarske, pak će kasnije osobno izvestiti kneza o uspjehu svoga rada.

Rusija. Po odredbi cara Nikole, pratiti će velikoga kneza Kostantina Kostantinovića, koji će sastupati ruski dvor kod berlinskih svecanosti na putu u Berlin, general Richter.

Njemačka. Knez Eulenburg, njemački poslanik na austrijskom dvoru stigao je zadnji dan aprila iz Beča u Berlin, da prisustvuje proglašenju punoljetnosti priestolonasljednika.

Ova svecanost obaviti će se u subotu dne 5. t. mj. u jutro. Svecanom činu prisustvovali će roditelji, starija braća te tuđji vladari i knezovi. Priestolonasljednik položiti će prisegu na ustav; zatim će slediti kratka služba hožja, pak će priestolonasljednik položiti prisegu na zastavu i konačno primati će čestitke visokih gostova u hieloj dvorani carskoga dvorca. Portugarsku zastupati će kraljev brat Alfonso, a Švedsku i Norvežku, princ Karlo.

Frantina i Juriba.

Fr. Povej mi malo Frane, ča će reć on „Marameo“, koga prodavaju lovranski nespašenci?

Jur. Tega zlođeja nisam ni ja znal, dokle mi ni rekai sior Kenič, da će to reć po nemšku Kacelmaher.

Fr. Ja, ma bi trebe sada znat i nemški.

Jur. Čekaj malo, ter mi j' povedal i to sior Kenič.

Fr. Dunke?

Jur. Po našu da bi se to reklo ovako: trgovci s rogi, s kristalom i oni, ki oškrbnu dotu kakovega svecu, to da su po nemšku sve goli Kacelmaheri, a po talijansku Marameo.

Fr. Viš vraga, jur je segava!

Jur. Ča paraš, da su one lovranske tikvi na koprive narasle.

Fr. Varamente bi jih morali poslat na izložbu va Pariz.

Mjestne.

Pretstave u Pull. U dvorani „prvog istarskog sokola“ u Puli, priredjuje g. Vjenceslav Kautsky ravnatelj električnog i Varielē kazališta, ove nedelje i ponedjeljka dvie sjajne pretstave. Program je vrlo bogat, da samo navedemo nekoje točke: Putovanje kroz nemoguće — senzacionalni nestanak jedne gospoje — ukusni raj — viseće diete — kraljica gohubova — električka gospoja — plesajuća okosnica itd. itd.

Ulaznina je po osobi: sjedalo K 1, stoječke h 60 i djeca h 20. Blagajna je otvorena u 7 sati, početak točno u 8 sati.

C. i kr. vojna mornarica. N. V. fregata Dona u, zapustila je ovog utorka po podne puljsku luku, upravljena za Ameriku. Ostaje na putu 14 mjeseci.

C. i kr. vojno podčastničko pjevačko društvo u Puli, priredjuje u subotu dne 5. t. mj. u dvorani „Prvog istarskog sokola“ veliki koncert sa pjevanjem i plesom.

Primorsko tiskarsko društvo. U nedelju dne 29. pr. mj., ustrojila se u Poli podružnica toga društva. U upravni odbor izabrani su: predsjednikom Marko Pernar, tajnikom Petar Koch, blaginikom Aleksandar Menin i nadzornikom Henrik Cetentano.

Prvi svibnja u Pull. Kad nastane proljeće a prve se lastice povrate sa svog žarkog boravišta, svakomu postane nešto tjesnije u grudima, ko da ga steže nekakva neponajljna sila, ko da nešto mila isčekiva, da očekiva — prvi svibnja. To je najdražesnji i najidealniji dan u godini, što no dolazi praćen gjevom lakokrilih ptica a okružen gjanjem i milimirisim cviećem.

No se je ove godine iznevjerio svojoj zadaći, te je uz polumrtvu narav i on kao invalid nastupio, sa crnim i zastrtim nebom, s koga bi odjedared prokišilo, te se opet primirilo i tako.

Takav dan doista, nije niti u Puli zaslužio osobitih ovacija. Prošao je sasna mirno, rek bi neopazben. Radilo se u svim zavodima i radionicama, bilo državnim ili posebnim. Da pako social-demokrati ponešto bar proslave taj dan, to, kad već po danu nisu mogli, sazvaše u dvorani „Apollo“ u večer skupštinu. Sakupio se je tu velik broj radnika.

Na dnevnom redu bile su dvie točke: Važnošć proslave prvog svibnja i štampa socijalističke stranke. U obim točkama govorio je radnik Verginella o radničkim

činjama i zahljevima. Sastanak obavio se u redu i posve mirno.

Pred društvenim sietom Via Greenvallazione, bio se negdje oko osme i po sakupio, oveci broj socijalista, koji su se mirno razgovarali. Al' uz nje mogosmo opaziti i mnogo stražara, za koje ne znamo što su tu radili, nadzirali valjda mirne ljude. Imadu valjda zadaću, da budu uvek opnje, gdje ih ne treba.

U gradu inače običan život.

Pokrajinske.

Iz Opatije pišu nam 1. t. mj. Tršćanski namjestnik g. grof Gočas stigao je amo u posjetje rumunjskim kraljevskim suprugom i nekojim drugim visokim gostovom. Danas bio je u jutro g. namjestnik sa svojom suprugom gostom rumunjskog kralja a na večer pogostio je g. namjestnika sa suprugom veliki vojvoda Luksenburski. Sutra prije podne bit će g. namjestnik sa suprugom primljen od nadvojvodkinje Marije Josipe, koja je ovdje već dulje vremena sa dječom.

Koncert českokomunjskog umjetnika u Trstu. U ponedjeljak na večer dao je glasoviti česki umjetnik na guslama g. Kubelik u dvorani njemačkoga družtva Schiller, koncert na guslama koji je sjajno uspio. Talijanski listovi, koji nebi stalno bez razloga hvatili slavenskoga umjetnika, pišu, da već davno nije u Trstu nijedan umjetnik slavio tolikog triumpa kano ovaj put g. Kubelik. Kubelika — kaže jedan slavoždrski list — nije moguće popisati, njega treba čuti.

Upravi občinskoga (Comunale) kazališta u Trstu, pošlo je za rukom nagovoriti g. Kubelika za jedan koncert, koji će biti u subotu dne 5. t. mj. na večer.

Ako se pomisli, da se u tom kazalištu nepjeva ni nepredstavlja nikada inače, nego li u talijanskom jeziku, da je iz njega izključen čak i njemački jezik, te da je sada uprava toga čisto talijanskoga i gospodskoga kazališta zamolila slavenskoga umjetnika, da se tuj producira, tada je to najbolji dokaz, da je zaista g. Kubelik velik umjetnik.

Naš zemljak poginuo u bitci u Kini. „Slovenskomu Narodu“ pišu iz Honovia u Kini, da je pao tamo u nekoj bitci naš zemljak Josip Alojz Gerželj, rodom iz Materije u Istri. Pokojni Gerželj služio je u francuskoj dobrovoljačkoj četi, te bijaše ranjen dne 16. febrara t. g. u bitci kod Knong-Tsen-Wangu, a umro je dne 7. marča u bolnici u Honoviji. Lulka bila zemljica u dalekoj tuđini pokojnomu nam zemljaku!

Demonstracije na trgovačko-pomorskoj akademiji u Trstu. Radi nekoj upita učinjena u školi, a uvriedljiva prama našem vladaru, tužilo je državno odvjetništvo jednog djaka akademije. Bio je oprošten, ali je to tako razjarilo druge akademičare, da su strašno demonstrirali proti profesoru Čubretoviću, na koga je bio upit postavljen, i ravnatelju Gelcihu, koji je prijaviu djaka državnom odvjetništvu.

Tršćanski su djaci valjda mnijenja, da će ih profesori sekundirati u njihovim ultra-talijanskim osjećajima. Bilo bi već jednom vrijeme, da se sa kompetentne strane malo posvielti u one mračne tvornice nespašenika, kakve su talijanske škole u Primorju.

Pišu nam iz Zbandaja. Dne 26. pr. mj. našao se u jutro oltar sv. Antuna paduanskoga u našoj župnoj Crkvi u neredu, sveti i svieće porazbacani, a na zemlji ležao je kamen od jedno ½ kila. Zlikovac koji je to počinio, usao je valjda na lievi prozor kod glavnih vrata, koji je proti običaju ostao bio otvoren. Učinjena je prijava na c. k. poglavarstvo u Poreču, nu do danas rekbi, da se ta oblast nije ni makla. Zene su raznesle glas po okolici, da se je u crkvi zbandajskoj dogodio „mirakula“.

Nijemac utjerao u laž Talijana. Glasilo tršćanskih židova donielo je ovih dana viest, kako su rovinjski Talijani počastili

gostbom njemačke učenjakinje, koji surmo došli, da razgledaju tamonjki vodenjak (akvarij) — u kojem goje morske ribe i druge vodene životinje. Gostovom na čast bijaše priredjen u občinskom kazalištu objed, kod kojega su braća Niemci i Talijani počali u govornicije o međusobnoj ljubavi, o slozi, zajedništvu itd.

Tršćansko židovčje donielo je o toj gostbi izvještaj domelnau, da je mladež pjevala rodoljubne pjesme, medju limi i pogrdnu „Lassé pur“ itd.

Predstojnik vodenjaka — Niemac, poslao je židovčeta u izpravak, u kojem kaže, da se kod gostbe u obće ni pjevalo nije, a najmanje pako zloglasnu talijansku himnu „Lassé pur“. Tako je Niemac zatjerao u rog brata Talijana.

Iz drugih krajeva.

Rumunjska priestolonasljednica stigla je sa svoje oboje najmlađe djece preko Rieke u Opatiju. Rumunjski priestolonasljednik odveo se je do Rieke a susret svojoj supruzi. Rumunjski kralj dočekao je priestolonasljednicu na mulu i najsrdačnije pozdravio.

Dar presvj. g. blakupa Šterka. Povodom smrti svoga brata g. Šterka, darovao je tršćansko-koparski biskup presvj. g. Andrija M. Šterk sirotištu „Elisabethinam“ u Trstu 40 kruna.

Primanje hodočastnika. Sv. otač Lav XIII. primio je dne 30. aprila u crkvi sv. Petra mnogobrojne hodočastnike iz Austro-Ugarske i drugih zemalja. U katedrali bilo je prisutno do 40.000 osoba, koje su sv. otaču oduševljeno klicale. Sv. otaču sluzi zdravlje izvrsno.

Sprovd. Čitamo u sušačkom „N. L.“ od dne 27. t. mj. Juče po podne obdržavao se je sprovod pokojnog našeg Frana Šterka uz mnogobrojno saučeeće sa strane prijatelja i stovatelja, koji se najjecahu, kako bla nezaboravnome pokojniku izkažu, što veću počast.

Množina svecanika, na čelu im župnik dr. Kukanić molila se pred liecom, a takodjer i trsatski fratri i mnoge druge religiozne korporacije. Pomorski kapetani držahu vrpce oko lieca, za kojim stupashe svojta i mnozivo građanstva.

U ovome vidi se jedan dokaz postovanja, što ga je pokojnik u građanstvu uživao.

Ovom prilikom pokojnikov brat presvj. biskup i drugi brat, naš gosp. Antun, učinishe raznih zadužbina u liepim svotama.

Zadušnice. Dne 30. aprila svršilo je 229 godina, što su u bečkom Novom Mjestu krvničkim mačem poginuli hrvatski mučenici i narodni velikani: ban Petar Zrinski i njegov svak Fran Krsto Frankopan.

Odavna zavladao je u hrvatskih pokrajinah običaj, da se na godišnjicu smrti tih narodnih mučenika njim na počast i uspomenu priredjuju zadušnice.

I prošloga ponedjeljka obdržavane su u svih povelih hrvatskih gradovih zadušnice za naše blagopokojne velikane.

Hrvatska mladež izran domovine na visokih školah, dala je i ove godine prirrediti svecane zadušnice u Beču, Gracu, Inomostu itd. za neumarle hrvatske junake i velikaše, kojim kličemo i mi iz dubine srca: Vječni Vam pokoj i vječna Vam slava!

Unesrećen Hrvat u Americi. Nesretnu je smrt dočekao Hrvat Ivan Penica u Evelethu, dne 1. o. mj. Radio je u rudniku Feyal, ne pazići na željeznicu, koja je imala kraj njega proći, kola su bila natovarena željeznom rudačom i pokušao ga pod sebe i silno zgnetičishe. Nakon pet minuta je izpuštio dušu u nesvjestici. Nesretnik je bio rođen u selu Seršie, občine Virodina u Hrvatskoj.

Rodila trojke. Pišu iz Veljaka (u Hrvatskoj) Licem na veliki četvrtak dne 12. aprila rodila je Marija; žena Ivana Čuklje, tri sina, kao tri zlatne jabuke. Djeca su podpuno razvijena i zdrava, a majka se čuti sasvim dobro.

Zigica „Družba sv. Cirila i Metoda“ za Istru. Oglasili smo u svoje vrijeme, da imade u Trstu glavno skladište zigica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru trgovačka tvrdka „Lazar i Heht“.

Nedavno čitali smo u tršćanskoj „Edinosti“ viest pod naslovom: „Nekaj o narodnih uzgajalnicah“ sljedećega sadržaja: „Čitao sam nedavno u „Edinosti“ oglas, u kojem se priobćuje, da je ovdasnja tvrdka „Lazar i Heht“ preuzela razprodaju zigica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru.

Poslao sam odmah drugi dan k rečenju tvrdki, nu vlastnik iste nije znao drugo, nego da mi je ponudio one obične zigice sa hrvatskim napisom. O kakvoj pogodbi ili u obće o kakvih narodnih zigicah, da nije rečenju tvrdki ništa poznato.

Molim za razjasnjenje od pozvanih čimbenika.

Nekoliko dana prije nego li je spomenuta viest priobćena u „Edinosti“, obratio se je tajnik naše družbe na glavnoga suradnika „N. S.“ u Trstu, da bi među slavenskim trgovci našao jednoga, koji bi preuzeo glavno skladište družbinih zigica za Trst, Istru i Dalmaciju — jer da tvrdka „Lazar i Heht“ neće da sa strančami dopisuju, ni hrvatski ni slovenski.

Mladi Hrvat g. M. Pretner, špediter u Trstu izjavio je, da je pripravan preuzeti skladište družbinih zigica, što bijaše odmah družbinomu tajniku u Volosko javljeno.

Doznali smo kasnije, da je družba stupila u dopisivanje sa g. Pretnerom i ovom razprodaju zigica ponudila, ali neznamo da li je stvar na čisto svadena.

Svakako očekujemo od ravnateljstva naše družbe, da neće prepuštiti razprodaju zigica tvrdki, koja je pripravna dopisivati njemački, talijanski i čak francuski, ali ni pošto hrvatski ili slovenski.

Prvi maja. Utorak dne 1. t. mj. proslavili su radnici u svih većih gradovih običajnim načinom. Svuda držali su sastanke i skupštine, na kojih su razpravljali o radničkih pitanjih, kao o osam satnoj radnji, o znamenovanju prvog maja, o radničkom položaju, o sveobćem izbornom pravu itd. itd.

Radnički blagdan prošao je svuda u miru i redu.

Novo političko društvo. Hrvatski rodoljubi u drevnom Spljetu ustrajaju političko društvo za Dalmaciju, koje pozdravljamo i mi iskrenim veseljem. Promicateljni odbor novoga političkoga društva priobćuje u hrvatskih listovih sljedeći poziv:

Podpisani promicateljni odbor sazivlju skupštinu „Hrvatskog političkoga društva“, koja će se držati dne 7. svibnja t. g. na 10½ pred podne u Spljetu sa sljedećim dnevnim redom:

1. Izvještaj promicateljnjog odbora.
2. Uspisivanje članova.
3. Izbor odbora za prvo polugodište.
4. Eventualni predlozi.

Članom društva može postati svaki punoletni muškarac, pripadnik kraljevine i zemalja, zastupanih u carevinskom vijeću, koji se nalazi u potpunom uživanju građanskih prava.

Split, 24. travnja 1900.

Promicateljni odbor: Dr. L. Tomaseo, Dr. V. Miholjević, — Dr. Trumbić. Imena ovih muževa jamče nam za uspjeh društva.

Proročanstvo o vremenu u ljetu. Ako se obistine proročanja Falbova o vremenu u predstojećem ljetu, moralo bi odmah ponestati veselja onim, koji se vesele životu u ljetovalistima. Falb dakle priobćio ovakvo vrijeme: Maj od 1.—6. mjestimice kiša, temperatura pada izpod normale; između 7. i 13. normalna temperatura u suho, sunčano vrijeme; od 14. do 20. pada temperatura; 14. maja je kritičan dan 3. reda, a tri dana za tim velika kiša; od 21.—25. vrlo hladno mjestimice kiša, a po brdnama veliki snieg; između 26. i

31. oluje, 28. kritičan dan drugog reda i vrijeme sunca. Juni: Od 1. do 5. suho vrijeme; temperatura izpod normale; od 6. do 13. jake oborine, poplave i oluje; 13. kritičan dan drugog reda; od 14. do 19. jake oborine, osobito na zapadu; od 20. do 26. oluje, poplava, temperatura padne izpod poprične mjere; od 27. do 30. još veće oborine, a temperatura znatno pada. Juli: Od 1. do 15. promjenljivo vrijeme, a u drugoj polovici velike oluje i kiše, od kojih nabujaju potoci i rieke. August: temperatura je neprestano nizka; u prvoj polovici mjeseca biesne oluje, a u drugoj polovici sniežne oborine. Septembar: cio kišovit sniež dva tri liepa dana.

Klavirska partitura „Porina“. Primamo ovaj poziv na pretplatu klavirske partiture „Porina“:

„Po nalogu vlastnika prava, udesio sam glasovirsku partituru s tekstom Lisinskijeva remek-djela, pa mislim, da će se izdanjem ovih kajda ndovoljiti davnoj želji hrvatskoga naroda, a mnogo i pridionjeti upoznavanju i raširivanju slave Lisinskijeve u inozemstvu.“

„Kako je ova opera svim Hrvatima u velike omiljela, držim, da će se svntko lako skloniti, da pretplatom i nabavom ovog potpunog izdanja „Porina“ potpomogne ovaj pothvat. Jer bude li se klavirska partitura „Porina“ po cijelom hrvatskom narodu proširila, podliće će se tim našem ilirskom velikanu Lisinskomu najljepši spomenik.“

„Glasovirska partitura „Porina“ obuhvatit će 60 do 65 tabaka (oko 500 straina), te će joj biti cijena u pretplati 6 do 7 kruna.“

Za sada šalju se prijave potpisanom. Srećko Albini, prvi kapelnik hrv. zem. kazalista, Zagreb, Medulićeva ulica, 17.“

„Porina“ je dogotovio Lisinski 11. siječnja 1851. Ovo njegovo remek-djelo, koje je toliko puta napunilo glumiste i toliko oduševilo sva srca u Zagrebu, nije onda bijednomu Lisinskomu moglo donijeti kruha, pa je od bijede morao poginuti. Na 2. listopada 1897. napokon je iznio na pozornicu ovu prekrasnu operu tadanji intendant g. Miletić pod ravnanjem g. Nikole Fallera, a uspjela je sjajno. Do izdanja klavirske partiture, usprkos sjajnom, uspjehu ovog djela, do sada nije došlo, premda su se mnogi, među ostalima i prvi nakladnici inozemstva za stvar zauzimali, jer pitanje o pravu vlasništva nije bilo riješeno. No i ova je stvar već razjasnjena, te je opravdana nada, da će svatko podhvat izdanja klavirske partiture potpomagati, da Lisinskijeva jedva uskrnulom veličajno djelo ne bi opet palo u zaborav. S toga stavljamo na srce svim prijateljima glazbe, da se pretplate na partituru „Porina“.

Slavenski novinarski kongres. Zagrebačke novine pišu: Po zaključku kongresa slavenskih novinara u austro-ugarskoj monarkiji, koji je stvoren prošle godine u Krakovu, bio bi se imao održavati kongres ove godine u Zagrebu. Lanjski je kongres povjerio dru. Mazzuru zadaću, da pripravi sve, što je nužno, da se kongres uzmogne održavati ove godine u Zagrebu. Pošto bi se kongres imao održavati na teritoriju kraljevine Hrvatske uz slobodan pristup i sudjelovanje austrijskih novinara, obratio se je dru. Mazzura, poudčen izkustvom od lajsne godine na preuzv. g. bana s upitom: da li bi dozvolio, da se kongres drži u Zagrebu, uz slobodan pristup i sudjelovanje austrijskih slavenskih novinara? Razlagao je o svrsi kongresa i naročito iztaknuo, da se ne radi o nikakvoj oporbnoj struji, nego strogo o interesih, što ih pruža novinarsko udruživanje. Pošto je nj. preuzvišenost ponnjivo saslušala razlaganja dru. Mazzura, izjavila mu je, da obdržavanje kongresa u Zagrebu nije u današnjih okolnostih spojivo s interesi zemlje; pa da za to ne bi mogla podijeliti svoju privolu. — Kongres je obavijestio dru. Mazzuru, da u slučaju,

ako se ne bi mogao obdržava kongres u Zagrebu, po svojoj nvidjavnosti odabere drugo mjesto sastanka, pa je za to odmah dru. Mazzura započeo djelovati, da se omoguću još ove godine sastanak kongresa u drugom kojem gradu Austrije. Kongres biti će valjda u Ljubljani.

Društvene:

Goriška ljudska posejilnica imala je nedavno svoju glavnu skupštinu. Za ustup u novu upravu najjecale se dvie stranke, na koje se sada zalibože goričani cieplju. Prva imala je 1596 punomoći a druga 985. U ravnateljstvo bijahu izabrani: dr. H. Tuma, F. Seidl, A. Kopač, Anton Pečenko i D. R. Frontar; u nadzorni odbor: I. Dekleva, F. Blažon, A. Gabršček, M. Ličen i J. Pavletić.

Posljednje je godine posejilnica silno napredovala.

U g. 1899. bilo je:

Dohodak for. 715.369.74
izdatka 703.267.72
po tome prometa for. 1.418.636.72

Novih udružnih dijelova narasio je 1951. sa 19.510 for. glavnice, a otpalo ih je 129; svih je bilo 6026.

Posujilnica je svoje urede prenesla u najživahniji dio grada, u gospodsku ulicu. „Slavija“ uzajamno osiguravajuća banka u Pragu, priredila je računске zaključke za god. 1899. za glavnu skupštinu, koja će se obdržavati dne 14. svibnja o. g. Iz tih zaključaka vadimo sljedeće glavne stavke: Osigurivanja za god. 1899. iznašala je: u odjelu I. do II. (život osig.) for. 1.253.440.94, u odjelu IV. (požar osig.) for. 1.229.675.71, u odjelu (tuča) for. 150.481-07, ukupno for. 2.633.597.72 naprama god. 1898. 2.517.998-09, više za for. 115.599-63.

Rezerve i fondovi incl. rezerva za pendente stete (po odbitku dijelova od reosiguratelja). Odjel I. i II. f. 7.564.562-37, odjel IV. for. 1.611.462-30, V. 171.548-49, ukupno for. 9.347.573-16. naprama god. 1898. ukupno for. 8.580.859-58 novč., dakle više za for. 766.713-18. Priračuna li se gornjemu iznosu for. 9.347.573-16, odjel III. (baštinska društva) f. 260.600-43, mirovinska zaklada činovnička f. 474.517-12, zastupnička for. 207.056-73, to iznašaju sve rezerve i fondovi for. 10.289.747-44.

Naknade šteta, izplaćene osigurane glavnice rente mirovine (incl. izvidni troškovi) iznašale su u g. 1899. u odjelu I. i II. f. 478.815-41, u odjelu IV. f. 847.598-25, u odjelu V. for. 100.320-79, ukupno for. 1.426.734-45, k tomu izplata XVI. bašt. društva odjel III. for. 124.667—, ukupno for. 1.551.401-45. Za cijelo vrijeme, odkako banka „Slavija“ postoji, izplaćeno je šteta za for. 31.461.471-43.

Dobitak: u odjelu I. II. (život) for. 44.209-86, u odjelu IV. (požar) f. 41.519-46, u odjelu V. (tuča) for. 32.232-32, u odjelu III. (bašt. društva) for. 2.673-62, ukupno for. 120.635-26. Usled visokog kamatnjaka pao je kurs 4% vrijednostnih papira i to je razlog ovoinu prama drugim godinama manjem dobitku.

Dividenda izplaćeno bijaše članovima odjela I. i II. u g. 1899. for. 47.328-49 i za cijelo vrijeme ostanka banke for. 353.270-64.

Vjeresijska zadruaga: zajmovi u g. 1899. for. 370.370— prama u g. 1898. for. 236.690— više za for. 133.680—.

Mirovinska zaklada činovnička iznaša koncem godina 1899. for. 474.517-12, naprama g. 1898. for. 442.695-03 više za for. 31.822-09.

Mirovinska zaklada zastupnička u g. 1899. for. 207.056-73, naprama g. 1898. for. 195.017-69, više za for. 12.039-04.

Iz toga svega se vidi, kako banka „Slavija“ taj na slavenskom jugu u životnom osiguranju jedini poslujući slavenski zavod od godine do godine raste, te usled toga i podpuno povjerenje sa strane obćinstva zaslužuje. — Izvješće odjela životnjog za prošlu godinu sadrži spomena

vriedna data. U god. 1899. predano je bilo samo u odjelu životnom 4813 ponuda na osiguranu glavnice od K 13.143.654-40, a izdano je bilo osigur. ugovora 4017 sa osiguranom glavnicom od K 11.092.554-40. Osigurnina za god. 1899. iznašala je K 2.506.881-88. U prošloj godini izplaćeno je K 957.630-82. Rezerve i fondovi svih odjela iznašaju K 20.579.494-88, imetak banke „Slavija“ K 20.198.125-18. U svim odjelima izplaćeno je g. 1899 K 3.102.802-90, u svem pako dosada izplaćeno je K 62.922.942-85.

Kad „Merkur“ u godini 1899. Na nekidašnoj glavnoj skupštini ovoga prekoristnoga trgovačkoga društva, položeni tajnički izvještaji sadrži u bitnosti sljedeće podatke o djelovanju Hrvatskog trgovačkog društva „Merkur“ u Zagrebu u prošloj godini: U Karlovcu, Koprivnici, Sisku, Vinkovcima te na Sušaku—Rieci ustrojene su družtvene podružnice sa širokom autonomijom. Uredjenje podružnica u Brodu, Bjelovaru, Osijeku i Požezi nalazi se u tečajaru. U Zagrebu provelo je društvo ranije zatvaranje dućana, učinilo korake za proširenje ljetnog i uvođenje potpunog nedjeljnog počinka, nadalje je shodna preduzelo, da sitničari nedjeljom popodne zatvaraju dućane, da da budu pridržani na protokoliranjje svoje tvrdke. Podržavalo je dvorazrednu večernju školu za trgovačke namještenike, koju je dobrim uspjehom dovršilo 19 učenika, te žensku trgovačku školu, koju su svršile 37 gospođa i gošpodjica, a da za skupocieno uzdržavanje škole nije zalibože od nikoga dobilo novčane podpore. I kod podružnica u Koprivnici i Karlovcu uvedene su večernje škole. Na račun društva liečilo se je u bolnici 17 članova kroz 473 dana, družtveni liečnici obavili su 2245 ordinacija, za ljekarije potrošeno je 1.361 K, za bolnicu 1892 K, bolestničkih podpora izplaćeno je 683 K. Svi troškovi liečenja iznašaju 4.767 K. Uz 2 liečnika u Zagrebu ima društvo svoje liečnike na Rieci i u Koprivnici. Zagrebačka trgovačka komora poklonila je društvu u podporne svrhe 500 K, a ustrojena je i zaklada za podporu bezposlenih trgovačkih namještenika. Namještenih odsjek prihvatio je 207 namještenja za razno trgovačko osoblje u sve hrvatske zemlje, a i u inozemstvo. U čitaonici ima 56 novina u raznim jezicima, pjevački zbor broji 37, a tamburaški 17 članova. Družtveni imetak pomnožio se je u prošloj godini za 1912 K, a celokupna imovina iznaša 21.689 K. Uručbeni zapisnik primio je 1842 spisa.

Razni prinosi:

Za Cirilo-Metodovu družbu. G. dr. Aud. Stanger, odvjetnik: načelnik u Voloskom, darovao je družbi u svoje i svojegdje. ime K 20 mjesto vienca na grob pok. nećakinje si gđe. Zore Gorazza.

Uprava „Naše Sloge“ primila je za predbrojbe: G. V. M. Moščenić K 18. Čit. Bibrir K 2. A. A. Baška K 12, V. M. Matčana 16, G. S. Nerazine K 2, Čit. Nerazine K 2, I. T. Sušak K 12, M. B. Puia K 6, P. B. I. Bistrica K 6, K. G. Trst K 2, G. L. Mali Losinj K 2, A. M. Kringa K 4, K. J. Sušak K 2, M. G. Zagreb K 12, S. S. Rieka K 2, B. F. Opatija K 2, M. P. Medulin K 6, A. T. Pazin K 12, J. M. P. Sv. Matej K 5, J. S. Trst K 10, B. D. Sv. Matej K 10, M. P. Rieka K 2, L. H. Krapina K 1, D. pl. P. Pula K 2, J. A. Cres K 2, M. P. Pula K 2, P. Š. Pehlin K 2. Za oglase: Pos. Kopar K 17-60, M. ud. O. Perenić 8-16.

Gospodarske:

Korist ptica po čovjeka. Ogromma je korist, što ju čovjek ima od ptica. One mu čine neprocjenljive usluge tamanjem škodljive gamadi na voćkah i biljinah. Gdje su ljudi nerazumno ubijali ptice, svagdje se to osvetilo na njihovim poljima: svakojaka gamad umnožala se u silnoj mjeri i uništala svu žetvu. Nije moguće, da tu gamad čovjek sam uništi: on nema nikakova sredstva protiv njih. Najbolje su

i jedino sredstvo ptice, koje se onakom gamadi hrane. Ptica, koja se hrani samim kukcima, potamani ih silu, osobito u vrijeme dok ima mlade. Carić n. pr. potamani u vrijeme leženja poprieko na dan četiri stolne kukaca, a slavulj, crvdena, grmuše još i više. Naše sjenice unište zimi na milijune lepirovih jajašaca, iz kojih bi se u proljeće izleglo toliko gusjenica, da bi sve drveće i rašće ogolilo od njih. Koliko nesnosnih i škodljivih muha, komaraca, obada, štrka, lepira itd. potamane naše laste, čiope, legnji, muharice! Gdje su opet zasluge, što ih čine grabilice, vrane i druge mnoge ptice, koje tamane bezbroj najškodljivih za poljodjelstvo miševa, parcova i drugih škodljivih glodavaca ili opasnih zmija! Ako mnoge grabilice i zecve tamane, čine time poljodjelstvu samo uslugu: svaki zec učini u polju više štete, nego li on vriedi.

Strah od nestašice ptica, naveo je misaone ljude, da se za njih poskrbe što mogu i znadu bolje. Stvorile već zakone za zaštitu ptica, a u mnogim su mjestima nastala društva za zaštitu ptica. U Hrvatskoj je i Slavoniji stvoren 2. kolovoza 1893. zakon za zaštitu ptica. U tom se zakonu nabrajaju ptice, koje se ne smiju uništavati, jer su posvema korisne, za tim one, koje lovcu u određeno doba smiju ubijati i napokon one, što se radi štetnosti smiju uvijek ubijati. U Zagrebu se stvorilo i društvo za zaštitu životinja, koje je svoju brigu najvećma obratilo na male ptice. Ovo gleda, da zimi kod nas preostale ptice imaju hrane, koja se meće na zgodna mjesta, gnjezda itd. I u većine drugih evropskih zemalja nalazimo takova društva kao i zakone, što hoće, da predustratnu zatoru i izkorieenjeju korisnih ptica.

Kako je naš narod ogromnom većinom poljodjeljski narod, razumljivo je, da će biti samo u njegovoj koristi, ako štiti korisne ptice, koje će njegova polja, livade, vrtove, voćare i šume čistiti od najvećih štetnika. Svaki će se razuman čovjek držati gesla „č u v a j m o p t i c e“!

Dalmatinska pisma.

U večer velike sriede bio je odgovđen dalmatinski sabor, koji se ove godine neće ni preotvoriti. Razprave su tekle mirno, samo što se je čulo ostrjih tužaba proti vladi sa strane pravaša i Srba, radi pritisaka pri minulim obćim obćinskim izborima za razpravu o zemaljskom prorauunu. Obzirom na maleni prostor lista, nećeimo se polanko baviti o pojedinim razpravama, tim manje, što se istarski puk nebi zanimalo a izniet ćemo nekoje pripodobne između ovog i tamošnjeg sabora.

U dalmatinskom saboru zastupane su četiri stranke: pravaška, hrvatsko-narodna, srbiska i talijanska, t. zv. autonomaska. Sve četiri brane svoje interese a pri obćim interesim hrvatstva, slažu se pravaški i narodnjačka, dočim se ne riedko združuju u oprieci potanje dvije bez kakve sporazumne koalicije. I ako češće dodje do življih rasprava i prepiraka, te premda talijanska stranka nema u saboru nego šest zastupnika, ipak među strankama vlada snosljivost do skrajnosti, čega u istarskom saboru toga nije do sad bilo, gdje većina, podpomagana donekle od vlade, ne trpi hrvatskog jezika, kojim većina puka govori, te sama sliedi galerije a češće i sama počima smetati hrvatske zastupnike u njihovom pravu. Što bi onih šest u ovom saboru, kad bi se Hrvati protivili da talijanski govore? Bilo bi dobro kad bi nekoji od tamošnje većine došli amo vidjeti, kako ovdješnja hrvatska većina postupa naprama manjini, te ono nešto što još neznadu, naučili.

Pravaši su i ovaj put iznietli predlog, da se Dalmacija reinkorporira Hrvatskoj, ali narodnjaci, po svom adetu ne držeći da je nadošao zgodni čas, odbiše prešnost i predložise, da se odabere odbor od 7

lica, da u svoje vrijeme izvesti sabor o tom predlogu, koji će za sada pak zaspati, kao što će biti bezuspešni svi predlozi, da se Dalmacija spoji željeznicom sa središtem monarkije preko Hrvatske, dok se Madjarim nesvidi, boječ se utakmice Spljetske luke, uslied česa, bi trgovina na Rieci zakrkla.

Priposlano.

Očitovanje.

Od dulje vremena ruje se i nastoji sistematično, da se Baderna prema gori ozloglasi. Skoro svako, u ma kojoj strani Istre počinjeno nedjelo prišiva se Badernu, i spominje se bez razloga badernskog župnika, ta na njega se upravo nišani. Tu gonju uzdržuju raznovrstni organi, među kojima i porečki listić „L' Istria“. Gadi mi se, da u rečenom listiću, koji je već toliko blata i sotonskih kleveta pramdi, među kojima i porečki listić „L' Istria“. Gadi mi se, da u rečenom listiću, koji je već toliko blata i sotonskih kleveta pramdi, među kojima i porečki listić „L' Istria“. Gadi mi se, da u rečenom listiću, koji je već toliko blata i sotonskih kleveta pramdi, među kojima i porečki listić „L' Istria“.

U broju 937 pod naslovom „Taglio di viti“ izvolio je taj listić opet milostivo mene se spomenuti. Poslije navoda, t da se je u Kirminjaku, selu župe zbandajske, posjeklo lozu, piše, da „il parroco di Mompaderno, per sostenere la famosajna terpelanza, mossa a suo tempo dall'on. Spincich al Ministro dell' tempo al Parlamento, ha ancora la mutria di credere e di far credere a certi malviventi della sua e di altre ville contermini, che i gendarri appostati a S. Giovanni di Sterna, non solo sono cosa superflua, ma persino dannosa, aggravando sulla gendarmeria accuse atroci quanto insussistenti“. Koliko ovdje rieči, toliko paklenskih lazi. Klevetnici podli, kažite, kada, gdje, kako sam ja štogod ustmeno, pismeno ili kojim god načinom poduzeo, da u sv. Ivanu ne bi bilo oružničke postaje? Da narodu više želim škole, nego li oružne postaje, lko triezno misleći bi mi mogao to zamjeriti?

Kako se klevete u porečkom listiću, tako mi se piše još gore i gadnije u otvorenih dopisnicah, podpisanim krivim imenima. Nu, poznam vas, i na tragu sam vam; kad se stanemo, razkriknati ću vas, da vas i sviet upoznade, te da vidi, u kojem taboru su zjočinci. Der Krug geht zum Wasser, bis er bricht.

Kad sam već kod rieči, nek taknem još, to: U spomenutom dopisu talijanskog listića kaže se dalje: „Ed è così, che gli animi imbestialiscono sempre più, senza trovare almeno chi li ammansì, neppure quegli che dalla loro sacra missione sarebbero in primo luogo chiamati al caritatevole ufficio. E se questa non è corruzione profonda, non sappiamo quale altra possa starle a paro“. Do istine, „imbestialiscono“. Ma lko? Doduše, né Baderljani, a „imbestialiscono“ u pravom smislu, rieči njihovih klevetnici. Do istine, jest „corruzione profonda“. Nu, odkuda dolazi? Zaklela se je zemlja raju, da se svake tajne znaju.

Licumjerci, farizeji! dodjite, opazujite moje djelovanje u crkvi, i izvan crkve, slušajte moje propovjedi, moja javna i privatna podučavanja, te u obće moje ponašanje, i ond'a sudite. A dok bježite od crkve, rieči Božje i sv. Sakramenta, poričem vam pravicu suditi o meni.

Znajte, da moje poštenje previsoko stoji, a da bi ga djavolske vaše klevete i sumnjičenja doseći mogle, ja vas vidim duboko, duboko izpod sebe.

To vam je moja zadnja rieč; imam puno važnijega posla, nego li da na klevete bezdušnika odgovaram.

Baderna, 1. maja 1900.

Fran Gorec
župnik svih Baderljana.

* Za eslavke pod tim naslovom odgovara uredništvo samo toliko, u koliko je zakonom vezano.

Listnica uredništva i uprave.

P. n. g. „Lav“. — Žalimo, što nemozemo priobćiti Vas sastavak, jer ono nije za pučku novinu. Pomislite, da nam treba osim zabave, takodjer pouke, pobude i oduševljenja. Svaka pripoviest mora imati moralni temelj, a svrha njoj imi biti plemenita, uzvišena. A ondje? Učesrečno djevojče lahkonumnu mladićem umire odušiče, i Bog teta Pole! U buduće dakle držite se gornjih načela. Nezaaboravite, da pišete za prosti puk, komu treba zdrave tečne i probavljive domaće hrane. Takozvani bolji ili gospodski krugovi imadu na vozove pripoviestih i romana, u kojih se crta i predočuje i previše jasno žaližobe, težnja za uživanjem, ljubav, materijalizam, ili kako ga vole zvati realizam.

Da ste nam zdravi!
Gosp. M. R. u. P. — Ne sudjeluje više, pošto mi ne možemo plaćati ni za vjesti, ni za dopise, ni za članke. Živili!

Filijalka

G. K. Pr. Priv. Anst. Kreditnoga zavoda

za trgovinu i obrt u Tratu.
Novci za uplaćivanja.
U vrijednostnih papirih na 4-dnevni odkaz 2 1/2 %
U pisanih na imie uz 4-dnevni odkaz 2 1/2 %
30
8
30
3 1/2 %
3 1/2 %

Na pisama, koja se moraju izplatiti u sadanjih papirih austrijske vrijednosti, stupaju u kriepost novotakse, 27. septembra, 10, odnosno 23. oktobra.
U Napoleonihi na 30-dnevni odkaz 2 1/2 %
3-mjesečni 2 1/2 %
6- 2 1/2 %

Okružni odieil.

U vrijednostnih papirih 2 1/2 % na svaku svotu. — U Napoleonihi bez kamata.

Doznačnice

na Beč, Prag, Peštu, Brno, Ljavov, Tropravu, Rieku, kao takodjer za Zagreb, Gradec, Bieitz, Gablonz, Gradac, Sibinj, Inomest, Cjelovec, Ljubljam, Line, Olomue, Reichenberg, Saaz i Solnograd bez troška.

Kupnja i prodaja vrijednostih, diviza, kao takodjer onovčenje kuponah proti odbitku 1 1/2 % provizije. Inkaso svjih vrsti po najumjerenijim uvjeti.

Predumjmovi.
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente u Londonu, Parizu, Berlinu ili u drugih gradovima, provizija po jako umjerenih uvjetih. — Kreditna pisama na kojigod grad.

Ulozi u pohranu.
Primaju se u pohranu vrednostni papiri, zlatni ili srebrni novac, inozemni novac itd. — po pogodbi. Naša blagajna izplaćuje domaće talijanske narodne banke u talji, frankih ili pako po dnevnom tečaju.

Prsni čaj sa „Učke-Gore“

Izvrstni domaći lijek proti kašlju, nahladi ili prsnom kataru, proti hrapavosti i promuklosti grla.

Cijena 25 novč.

Glavno skladište:

Ljekarna L. Ghersetich,

Volosko — Istra.

Dobiva se u svakoj ljekarnici.

Na prodaju je

KUĆA

u Puli,

Via Muzio br. 32.

Uvjeti prodaje dobivaju se u istoj kući.

Knjigotiskara i knjigovežnica

J. Krmpotić i drug.

U PULI

prima sve u knjigotiskarsko-knjigovežku struku spadajuće radnje koje izvršuje brzo i ukusno.

Zaliha svijuh tiskanica za župne i obćinske urede, kao takodjer pisaćeg papira.

Preporuča se toplo rodoljubom u Istri i u drugih pokrajinah.

Sve tiskanice

za štedovna i zajmovna društva u obće

preskrbljuje točno, brzo i jeftino.

Opazuje se, da tiskara preskrbljuje sve tiskanice, koje se rabe, bez da bi joj to stranka naznivala, to jest sve, što je za početak poslovanja potrebno; biljeuguje takodjer knjige itd.